

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

VOORMINGS- EN TRAININGSCENTRUM VOOR GEESTELIJKE WEERBAARHEID
EN GEWELDLOZE ACTIE

S a m e n v a t t i n g

In navolging van enkele andere landen werd in 1963 door een aantal vooraanstaande nederlandse pacifisten --o.w. de om zijn activiteiten in het kader van het Comité 29 november 1962 bekende Drs.C. le Pair - een „Vormings- en Trainingscentrum voor geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie" opgericht.

De initiatiefnemers beogen hiermee de pacifistische activisten ideologisch te vormen en hen te scholen in de moderne vormen van "geweldloze actie".

Daartoe organiseerde de Centrumleiding in de winter 1963/1964 en ook deze zomer weer cursussen, o.m. in het vormingscentrum „De Hoeve" te Laren, waaraan laatstelijk door een veertigtal personen, meest jongere pacifisten, werd deelgenomen.

In het kader van de jongste cursus werd o.m. aandacht gewijd aan een specifieke vorm van geweldloze actie als de "burgerlijke ongehoorzaamheid". De leer van de geweldloze actie is met name gebaseerd op ideeën van Mahatma Gandhi en Ds.Martin Luther King.

De leiding van het Centrum hoopt in de toekomst over eigen lokaliteiten te kunnen beschikken.

Verder zou men overwegen regeringssubsidie aan te vragen.

Behoort bij schrijven no. 793,693

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

Vormings- en Trainingscentrum voor geestelijke weerbaarheid
en geweldloze actie

I. INLEIDING

Nederland kent sedert 1963 een centrum waar pacifisten kunnen worden gevormd en getraind in - wat genoemd wordt - "geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie".

Slechts in vier andere landen zijn tot nu toe soortgelijke centra bekend nl. in India, Tanganjika, Engeland en de Verenigde Staten, maar in vele andere landen is de belangstelling groeiende. India, het land van Gandhi, is haast vanzelfsprekend op dit terrein het verst gevorderd, maar ook in de Verenigde Staten wordt - o.l.v. Ds. Martin Luther King - veel gedaan aan de training in geweldloze actie, hier speciaal afgestemd op de strijd voor rassengelijkheid. De centra in Tanganjika en Engeland bevinden zich, evenals dat in Nederland, nog in een beginstadium van ontwikkeling.

In Nederland was voorheen aan de praktische vormgeving van het pacifisme weinig aandacht besteed, zij het, dat de radicaal-pacifistische Ban-de-bom-groepen en het Comité 29 november 1962 (te vergelijken met het Britse Comité van 100 - waarin anarchisten en radicaal-pacifisten samenwerken) reeds enige bekendheid gaven aan een bepaalde vorm van geweldloze actie, de "zit-actie". De wat meer bezadigde pacifistische vredesgroeperingen daarentegen gaven aan hun idealen veelal uiting via periodieken, of hooguit door een demonstratieve mars.

De christen-pacifistische organisatie "Kerk en Vrede" publiceerde in 1952 het boekje "Nieuwe Weerbaarheid", waarin men stelde dat geestelijke waarden slechts zouden kunnen worden verdedigd met middelen die op deze geestelijke waarden zelf gefundeerd zijn; een nieuwe (geweldloze) weerbaarheid moest worden gesteld tegenover de oude (gewelddadige) weerbaarheid. Kort geleden publiceerde deze organisatie een nieuw geschrift, getiteld "Geweldloze weerbaarheid". Dit behandelt in hoofdzaak de geweldloze actie in een periode van bezetting. Hier en daar klinkt echter de wens door dat reeds in deze tijd prak-

Behoort bij schrijven no. 793.693

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

tijk moet worden opgedaan. Het lijkt waarschijnlijk dat de samenstellers van dit geschrift, waartoe ook personen uit andere organisaties behoorden, hierover van mening verschild hebben. Enkele leden van deze studiegroep behoren namelijk tot de meer radicale figuren in het algemene bestuur van het Vormings- en Trainingscentrum voor geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie (hierna Centrum te noemen).

Dit centrum verdient niet slechts de belangstelling vanwege zijn doelstellingen, maar meer nog vanwege het feit dat tot de leiding en het kader ervan een aantal personen behoren, die zich in de afgelopen jaren hebben doen kennen door een zeer radicale instelling en de bereidheid de wetten eventueel te overtreden. De mogelijkheid is aanwezig dat zij het Centrum en in het bijzonder de cursisten onder hun invloed zullen brengen, hetgeen met zich mee kan brengen, dat getrainde cursisten zullen worden betrokken bij b.v. de activiteiten van het Comité 29 november 1962. Om die reden wordt in dit rapport het accent gelegd op het onderdeel "training in geweldloze actie" en op de personen, die het Centrum leiden of die daar cursussen volgen.

II. HET CENTRUM

1. Algemeen

De ontwikkeling van het Centrum kan in het kort als volgt worden weergegeven.

Enige radicaal-pacifisten, onder wie vooraanstaande leden van de PSP en/of van het Comité 29 november 1962, besloten in het voorjaar van 1963 hun gedachten over de opzet van een vormings- en trainingscentrum nader te formuleren en eind 1963 te starten met een proefcursus. Zij wisten zich hierbij gesteund door een aantal enthousiaste medestanders. (Voor de voorlopige gedachten van de "commissie van voorbereiding over de opzet van een vormings- en trainingscentrum voor geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie" moge worden verwezen naar bijlage I).

De eerste cursus bestond uit acht weekends en werd gehouden in het vormingscentrum "De Hoeve" te Laren. De cursus startte in oktober 1963 met het thema "Hoe moeten wij leven in onze snel veranderende maatschappij met onze gedachten en acties, in het bijzonder

Behoort bij schrijven no. 793.693

ex.no. 77

Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

in een conflict-situatie?"

Een cursistental van 32 bij het begin en 28 bij het einde van de cursus heeft de leiding van het Centrum ongetwijfeld de moed gegeven door te gaan met het experiment.

Alvorens echter in het najaar van 1964 een nieuwe cursus te beginnen, werden in de zomer van dat jaar voor een deel van de cursisten enkele weekends belegd met het doel hun de techniek van het leiden van een discussie bij te brengen.

Aldus voorbereid werd begonnen met de cursus 1964-65, waarvoor de belangstelling zo groot was, dat het nodig bleek buiten Laren ook een cursus te Oosterbeek te beginnen. Het thema van de nieuwe cursus vertoonde veel overeenkomst met dat van de vorige. Dit keer was het "Geweldloze actie in conflictsituaties". Drie z.g. informatie-weekends werden gevuld met het bespreken van de achtergronden van conflicten, communicatie-problemen, vredesbrigades, legale en illegale acties en burgerlijke ongehoorzaamheid. Twee z.g. bezinningsweekends werden besteed aan de theorie en de praktijk van de meditatie en de intermenselijke relaties. De twee slot-weekends (in totaal werden 7 cursus-weekends gehouden) werden gebruikt voor training, waarbij het "rollen-spel" werd beoefend. Dit laatste houdt in, dat een conflictsituatie wordt gecreëerd, waarbij de cursisten een rol krijgen toebedeeld in één van de hierbij betrokken partijen. De bedoeling is dat zij op overtuigende, doch geweldloze wijze een oplossing zoeken voor het conflict, waarbij de geleerde theorie in de praktijk wordt gebracht.

De twee tot dusver gehouden cursussen waren experimenten om de moeilijkheden en mogelijkheden te bekijken. Het Centrum ziet het houden van weekend-cursussen als één van zijn taken, maar de hoofdschotel zal in de (verre?) toekomst worden gevormd door halfjaarlijkse dag-cursussen ter verkrijging van een kadergroep van vrijwilligers, te beschouwen als geestelijk weerbare personen en getraind in geweldloze actie. Deze figuren zouden dan b.v. vredesbrigades kunnen vormen en kunnen optreden als bemiddelaar in conflictsituaties (nationaal of internationaal). Voor dergelijke opleidingen zou een eigen gebouwen-complex vereist zijn, aangepast aan het karakter van de cursussen (zie bijlage I pag. 4). Zover is men evenwel nog lang niet en de vraag is of men ooit zover zal komen.

Behoort bij schrijven no. 793.693
Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

Voorlopig zal - in de eerste instantie - gestreefd worden naar een uitbreiding van de weekend-cursussen. Men wil dit bereiken door het informatieve gedeelte van de cursus een schriftelijk karakter te geven. Daarna kunnen dan regionale groepsdiscussies worden gehouden aan de hand van het door de cursisten gemaakte huiswerk. Het bezinnings- en trainingsgedeelte zou kunnen worden behandeld op regionale weekend-bijeenkomsten.

2. Bestuur

Als leiding gevende organen kent het Centrum een Commissie van Voorbereiding en een Algemeen Bestuur.

De leden van de Commissie van Voorbereiding en van het Algemeen Bestuur (overwegend dezelfde personen) zijn vrijwel allen vooraanstaande en actieve leden van de Pacifistisch Socialistische Partij (P.S.P.) en van pacifistische groeperingen (c.a. "Comité 1961 voor de Vrede"). Verschillende hunner (zoals Hoek, Le Pair, en Huisman) hebben zich door uitspraken of activiteiten doen kennen als radicaal-pacifisten. Zij zijn tot de oprichting van het Centrum gekomen, uitgaande van de overweging dat het pacifisme in Nederland te weinig doet voor de vrede en op het gebied van de bestrijding van oorlog, bewapening en onrecht. Naar mag worden aangenomen willen zij d.m.v. getrainde cursisten de naar hun mening futloze pacifistische vredesgroeperingen activeren in die zin, dat zij minder praten en schrijven en meer naar buiten treden (d.m.v. demonstraties e.d.).

Voor de personalia van de Commissie van Voorbereiding en van het Algemeen Bestuur zie bijlage II.

3. Contacten

In de voorlopige taakomschrijving van het Centrum staat vermeld dat contact dient te worden onderhouden met:

- a. vormings- en trainingscentra voor geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie in het buitenland;
- b. kerkelijke en andere vormingscentra, welke niet specifiek op het terrein van de geweldloosheid staan;
- c. vredesorganisaties, die het centrum willen steunen;
- d. wetenschappelijke researchcentra m.b.t. het vraagstuk van oorlog en vrede.

-5-

Behoort bij schrijven no. 793.693
Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

Hoewel ook dit onderhouden van contacten nog in het beginstadium verkeert en met betrekking daartoe slechts weinig bekend is, kan hierop toch al een korte toelichting worden gegeven.

ad a. In het bijzonder E.A.Huisman, voorzitter van het Centrum, onderhoudt het contact met het buitenland. Vorig jaar bezocht hij in Noorwegen een conferentie, waar het onderwerp "Vredesbrigades" besproken werd. Dit jaar zal hij twee internationale conferenties van de War Resisters International (W.R.I.) bezoeken (Duitsland en Italië), waar de "training in geweldloosheid" besproken zal worden. De WRI heeft enige jaren terug een Wereld Vredesbrigade in het leven geroepen, welke organisatie in 1964 een vormings- en trainingscentrum voor geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie in Tanganjika heeft opgezet. Op de conferentie in Italië zullen plannen ter tafel komen voor de stichting van andere vormings- en trainingscentra in Europa. Het contact van Huisman heeft er toe geleid, dat de secretaris van de W.R.I., D.Prasad een inleiding voor het Centrum heeft gehouden (zie punt III). In de uitgave van de W.R.I., "War Resistance" gaf Huisman in mei van dit jaar een overzicht van de werkzaamheden van het Nederlandse Centrum.

ad b. Voor zover bekend heeft het Centrum op dit terrein nog geen vorderingen gemaakt.

ad c. Gezien de samenstelling van het bestuur (bijlage II) bestaat er al een zekere binding met verschillende pacifistische groeperingen. Bekend is voorts dat het Comité 1961 voor de Vrede het Centrum steunt door de deelname aan de cursussen te stimuleren en zo nodig bij te dragen in de kosten van leden, die een cursus van het Centrum willen volgen.

ad d. Tijdens de tweede cursus hebben twee medewerkers van het Polemologisch Instituut te Groningen een inleiding gehouden. Of hieruit een verder contact is gegroeid, is niet bekend.

III DE CURSUSSEN

1. Algemeen

De leiding van het Centrum gaat er bij de cursussen van uit dat het niet zozeer de bedoeling is het intellectuele peil van de cursist te bevorderen, maar eerder de verruiming van zijn geestelijke achtergrond. Om die reden worden deskundig geachte sprekers uitgenodigd om inleidingen te houden. Zij ontvingen hiervoor tot dusver slechts een

Behoort bij schrijven no. 793.693
Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

Ex.no. //

vergoeding om hun onkosten te dekken; dit niet alleen als gevolg van de slechte financiële situatie bij het Centrum, maar ook met de bedoeling alleen sprekers te krijgen, die iets voor het Centrum over hebben. Tijdens de tweede cursus hebben o.m. de volgende sprekers een inleiding gehouden:

- L.O. ten Cate (Redacteur Friese Koerier)
-Bemiddelen in conflictsituaties
- Mr.J.W.Nobel - Hoe ontstaan conflicten?
- Drs.B.J.Th. ter Veer (verbonden aan het Polemologisch Instituut te Groningen)
-Communicatie in conflictsituaties
- Drs.E.A.Huisman (voorzitter van het Centrum)
-Vredesbrigades
- D.Prasad (secretaris van de internationale pacifistische organisatie War Resisters International, "W.R.I.")
-Legale en illegale acties

Deze lezingen, die over het algemeen op een redelijk niveau stonden, werden steeds gevolgd door een discussie, waaraan de cursisten actief deelnamen. Afgezien van het bezoeken van de weckends hadden de cursisten tot taak huiswerk te maken; door de cursusleiding werden aan de hand van de inleidingen vragen opgesteld, die de cursisten thuis schriftelijk moesten beantwoorden en opsturen naar het secretariaat. Een van de in dit verband gestelde vragen luidde bv. :

Moeten bij wettige of onwettige acties de betreffende autoriteiten wel of niet tevoren worden ingelicht? (hierbij bv. te denken aan acties tegen de NATO of vóór het Rapackiplan.)

2. De tactiek en techniek van de geweldloze actie.

Aan bovengenoemd onderwerp is in het programma van het Centrum weliswaar de nodige aandacht besteed, maar tot nu toe is dit punt bij de behandeling in de cursussen niet goed uit de verf gekomen. Dit is overigens niet zo verwonderlijk, als men in aanmerking neemt, dat het Centrum zich nog in een experimenteel stadium bevindt en dat men op vele terreinen nog zoekt naar de juiste vormgeving. Bovendien heeft men het vermoedelijk ook nuttiger geacht aan de opvoering van de geestelijke weerbaarheid in algemene zin meer aandacht te besteden, zodat de cursisten gemakkelijker hun houding zullen kunnen bepalen bij de behandeling van de tactiek en de techniek van de geweldloze actie.

Behoort bij schrijven no. 793:693
Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

Ex.no. //

Volgens het programma dienen de cursussen in elk geval aan de volgende punten, de tactiek en techniek van de geweldloze actie betreffende, de nodige aandacht te besteden:

- a. voorlichting (opstellen van verklaringen, adressen, vlugschriften, ingezonden stukken, leuzen, e.d.);
- b. onderhandelen en bemiddelen (voeren van gesprekken en besprekingen, het leggen van contacten, opstellen van verzoekschriften, petitiees);
- c. verzetsactie (demonstraties, zit-acties, burgerlijke ongehoorzaamheid, marsen, contacten met de politie e.d.);
- d. stilte-bijeenkomsten, gebedsbijeenkomsten, vasten e.d.

Ondanks het feit dat slechts enkele van deze punten tijdens de eerste cursussen ter sprake zijn gekomen en dan vaak nog oppervlakkig, is het wel mogelijk hierover meer in bijzonderheden te treden in zoverre de Nederlandse geweldloze activisten zich voor hun kennis over dit onderwerp baseren op de ervaringen die ter zake in het buitenland zijn opgedaan. Zij ontleenen hun kennis nl. in het bijzonder aan Mahatma Gandhi en Dr. Martin Luther King.

Het bestuurslid van het Centrum C. le Pair, die actief betrokken is bij het leiden van de cursussen - vooral met betrekking tot dit onderwerp - heeft hierop in een interview met een journalist van "Het Parool" bovendien enig licht geworpen. Le Pair, die ook een van de leidende figuren is in het "Comite 29 november 1962", heeft naar aanleiding van een door dit Comité op 6 maart jl. voor de Amerikaanse Ambassade in Den Haag gehouden zit-actie verteld dat men de te gebruiken tactiek en techniek met name ontleent aan "A manual for direct action", geschreven door de Amerikanen Martin Oppenheimer en George Lakey.

Dit boek, speciaal samengesteld voor de geweldloze strijders voor de burgerrechten in de Verenigde Staten, geeft z.i. een aantal mogelijkheden aan die ook in Nederland toepasbaar zijn.

Enige daarvan, aangevuld met enkele technische aanwijzingen van de schrijvers, zijn:

- a. Marsen en parades (zwijs of zing, dat maakt altijd indruk. Niet schreeuwen. Wijs leiders aan die de stoet onder controle houden).
- b. Wacht betrekken ("Onaanraakbaren" in India bleven maandenlang langs een weg staan, die zij niet mochten betreden. Werkt zeer obscederend).
- c. Achtervolgen (vrijwilligers lopen maandenlang achter mensen aan die beïnvloed moeten worden. Indien de achtervolgers gearresteerd worden, moeten anderen onmiddellijk hun plaats innemen).

Behoort bij schrijven no. 793.693
Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

Ex.no. //

d. Zit-demonstraties (niet terugslaan, niet lachen, vriendelijk
blijven, rechtop zitten).

Noot:

Bij dit laatste kan dezerzijds nog het volgende worden aangetekend. Het houden van zit-acties was bij de Nederlandse geweldloze activisten tot nu toe populair, maar men heeft ingezien dat het ongewone hier al weer gewoon dreigt te worden. Het "Comité 29 november 1962" had daarom reeds andere acties in gedachten. Zo wilde men i.v.m. de kwestie Vietnam gedurende bepaalde uren per dag de telefoonlijnen van de Amerikaanse Ambassade blokkeren.

Ook heeft men gedurende veertien dagen de wacht willen betrekken bij deze ambassade, met gasmaskers op. Het is echter bij plannen gebleven.

Onder de term "geweldloze actie" wordt in deze kring verstaan: Protest, verzet en interventie zonder lichamelijk geweld. Een en ander kan worden toegepast om in een conflictsituatie een bepaald doel te bereiken, waarvoor anders misschien geweld zou zijn gebruikt.

Het houdt met name in dat leden van een geweldloze groep weigeren bepaalde dingen te doen.

Een specifieke vorm van geweldloze actie is de burgerlijke ongehoorzaamheid. Hieronder wordt verstaan: "Een weloverwogen, opzettelijk, doch vredig overtreden van speciale wetten, voorschriften, verordeningen en van bevelen, alsmede van aanwijzingen van militairen of politie.

E.M. Buter sr., secretaris van het "Comité 1961 voor de Vrede" en lid van de Raad van advies van het Centrum, heeft tijdens de tweede cursus een lezing gehouden over het onderwerp: "Wanneer is burgerlijke ongehoorzaamheid gewenst". Hij stelde daarbij o.m., dat de geweldloze activisten in ons land er niet van moeten uitgaan dat burgerlijke ongehoorzaamheid in ons rustige land niet nodig is. Wanneer men er zo tegenover staat en er komt een situatie, waarbij het werkelijk nodig is de burgerlijke ongehoorzaamheid in praktijk te brengen, dan beschikt men slechts over theoretische kennis.

Wanneer b.v., zo stelde de spreker, wapens voor Vietnam zouden worden verscheept via Rotterdam, dan moeten wij honderden geweldloze activisten op de been brengen en zorgen dat de havenarbeiders het werk neerleggen. Dat de Centrum-leiding overigens nog niet duidelijk positie durft te kiezen op het punt van de geweldloosheids-techniek bleek, toen

Behoort bij schrijven no. 793.693
Dit exemplaar bestaat uit 9 blz.

Ex.no. //

-9-

eerdergenoemde C. le Pair poogde een aantal cursisten te betrekken bij een actie van het "Comité 29 november 1962". De voorzitter van het Centrum, E.A. Huisman, verklaarde daarop namelijk dat men van plan was overheidssubsidie voor het Centrum aan te vragen. Uit dien hoofde leek het hem verstandiger dat het Centrum de aandacht niet op zich zou vestigen op een voor de overheid minder prettige wijze, en dat ook de cursisten individueel niets zouden ondernemen, hoewel hij natuurlijk niets kon verbieden.

3. De cursisten

Een eerste aan cursisten gestelde eis is dat zij het principe van de geweldloosheid onderschrijven. Het is daarom logisch dat onder hen vele leden van de PSP en van vredesgroeperingen te vinden zijn. Extremisten als communisten, trotskisten en anarchisten zijn onder hen niet waargenomen. Een groot percentage van de mannelijke cursisten heeft op principiële gronden geweigerd op te komen voor de militaire dienst. Een van hen, die in plaats van de militaire dienst vervangende burgerdienst verricht, zou al getracht hebben het op het Centrum geleerde in praktijk te brengen door in zijn kamp elke medewerking aan te verrichten werkzaamheden te weigeren bij wijze van protest tegen het onrecht in de wereld. Het intellectuele peil van de cursisten ligt gemiddeld vrij hoog. Onder hen bevinden zich veel studenten en afgestudeerden. Zij zijn allen zeer ideëlingesteld en bereid d.m.v. geweldloze acties te streven naar de verwerkelijking van hun idealen. De eventueel daar uit voortvloeiende consequenties zullen zij vermoedelijk zonder meer accepteren. Toen echter tijdens de inleiding van D. Prasad door deze gesteld werd dat de geweldloze activist ook bereid moet zijn te sterven voor zijn idealen, waren velen toch van mening dat dat te ver ging.

In één opzicht voldoen vele van de cursisten nog niet aan de vereisten voor de geweldloze activist. Zij hebben nl. nog te zeer de neiging uiting te geven aan hun radicale denkbeelden door kleding of uiterlijk. Een van de regels voor een geweldloze actie is evenwel, dat de deelnemers het publiek op geen enkele manier aanstoot mogen geven, ook niet door er bij te lopen als een nozem.

16-8-1965

Bijlage I

VOORLOPIGE GEDACHTEN VAN DE "COMMISSIE VAN VOORBEREIDING" OVER DE OPZET VAN EEN VORMINGS- EN TRAININGSCENTRUM VOOR GEESTELIJKE WEERBAARHEID EN GEWELDLOZE ACTIE.

I. DOELSTELLING.

Het centrum heeft tot doel:

1. Vrijwilligers de gelegenheid te bieden zich te vormen tot geestelijk weerbare personen, zodanig dat zij de overtuiging hebben te moeten trachten bij hun denken en handelen aan het beginsel der geweldloosheid trouw te blijven.
2. Vrijwilligers te trainen in die methoden en middelen van handelen, welke overeenstemmen met het onder 1 genoemde beginsel.
3. Het stimuleren van en het behulpzaam zijn bij de studie betreffende de geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie.

Haar hoogste doel bereikt het centrum, wanneer dankzij haar

a. velen komen tot een wezenlijke vorming van hun persoon in die zin, dat hun handelen meer geweldloos wordt

b. het aantal mensen toeneemt, dat geschikt en bereid is geweldloze en verzoenende acties te voeren of te leiden, indien zij daartoe worden opgeroepen of zich daartoe geroepen voelen.

In het bijzonder wordt hierbij gedacht aan een internationaal team (b.v. World Peace Brigade) in het kader van het streven naar één wereldmaatschappij waar de gerechtigheid daadwerkelijk zal worden nagestreefd.

II. TAKEN

De taak van het vormings- en trainingscentrum is:

1. Een adequate opleiding te verzorgen t.b.v.:
  - a) de vorming in geestelijke weerbaarheid,
  - b) de training in geweldloze actie.
2. Het beschikbaar stellen van een bibliotheek ten behoeve van studie over de problematiek betreffende geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie.
3. Adviseren bij de planning en/of uitvoering van geweldloze acties in de samenleving.
4. Contacten onderhouden en samenwerken met andere vormings- en/of trainingscentra.

III. ACTIVITEITEN.

Met nadruk moet worden gesteld, dat alle activiteiten gericht zijn op het bevorderen van één wereldmaatschappij. Het gaat in de eerste plaats om hulpacties en slechts in uiterste gevallen om verzetsacties.

De volgende activiteiten zullen op en door het centrum plaatsvinden.

1. Vorming m.b.t. geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie.
2. Training m.b.t. diverse vormen van geweldloze actie.
3. Aantrekken en selecteren van vrijwilligers.

4. Docenten aantrekken en vormen.
5. Opzetten en onderhouden van een bibliotheek betreffende vredesliteratuur.
6. Adviezen verstrekken aan derden.
7. Reünies van geschoolde vrijwilligers organiseren.
8. Het onderhouden van contacten met andere vormingscentra en aanverwante organisaties.
9. Publicaties in enigerlei vorm.

IV. VORMEN VAN ACTIVITEITEN.

Met betrekking tot de vormen van activiteiten, welke op en door het centrum plaatsvinden, kunnen in dit stadium nog slechts enkele voorlopige suggesties worden gedaan. De praktijk zal moeten uitwijzen of hieraan nog andere vormen moeten worden toegevoegd of hiervoor in de plaats moeten komen. Een en ander hangt nauw samen met het werkprogramma, dat zich zal uitkristalliseren.

Op grond van dit programma en de hierboven genoemde 9 groepen van activiteiten komen voorlopig de volgende vormen van activiteiten binnen de gezichtskring.

1-2 Vorming en training

- a. Vorming en training via halfjaarlijkse cursussen ter verkrijging van een kadergroep van vrijwilligers (eerst te realiseren in een later stadium).
- b. Weekend-cursussen als onderdeel van een twee- à driejaarlijkse cyclus voor hen, die de vorming en training onder a genoemd zouden willen volgen, doch daartoe niet in staat zijn, omdat zij in een beroep werkzaam zijn.
- c. Incidentele weekend-cursussen voor belangstellenden, die met het centrum willen kennis maken.
- d. Vakantie-cursussen, die een bepaald deel van het werkprogramma omvatten, vooral die delen, welke zich ertoe lenen er in zekere mate een ontspanningselement in te leggen.
- e. Speciale cursussen t.b.v. bepaalde actuele gebeurtenissen.
- f. Speciale cursussen voor bepaalde beroepsgroepen (onderwijzers, artsen, ambtenaren, journalisten e.d.).
- g. Conferenties waarin een speciaal probleem wordt behandeld m.b.t. de geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie in een bepaalde situatie.

Bij de cursussen zal de geestelijke vorming belangrijker geacht moeten worden dan de intellectuele vorming. Het voorlopig werkprogramma moet als zodanig worden geïnterpreteerd.

Behalve theoretische vorming zullen ook praktische oefeningen worden gehouden m.b.t. de techniek en tactiek van geweldloze acties b.v.

- a. voorlichting (opstellen van verklaringen, adressen, vlugschriften, ingezonden stukken, leuzen, e.d.),
- b. onderhandelen en bemiddelen (voeren van gesprekken en besprekingen, het leggen van contacten, opstellen van verzoekschriften, petities),
- c. verzetsacties (demonstraties, zit-acties, burgerlijke ongehoorzaamheid, marsen, contacten met politie e.d.),
- d. stilte-bijeenkomsten, gebedsbijeenkomsten, vasten e.d.

Alle moderne methoden m.b.t. groepswork zullen worden toegepast met gebruikmaking van o.a. rollenspel, simulatiespelen, interactie- en communicatie-oefeningen, creatiespel, e.d.

3. Aantrekken en selecteren van vrijwilligers.

De werving zal zich speciaal richten op die personen, die:

1. tot de kadergroep van vrijwilligers willen toetreden,
2. hun pacifisme bewuster willen beleven,
3. grote belangstelling voor het centrum hebben.

Hierbij wordt vooral gedacht aan hen, die:

- a. belangloos 1) hulp bieden in het economische en sociale vlak 2),
- b. op een of andere manier bij de voorlichting betrokken zijn en deze voorlichting objectief en eerlijk willen geven,
- c. op posten staan waar samenwerking met andersdenkenden vereist is,
- d. een bemiddelende functie bij conflicten en geschillen willen aanvaarden,
- e. zonodig, waar ook ter wereld, korte of lange tijd als vrijwilliger willen dienen in een internationale actiegroep 3).

4. Docenten.

Deze docenten zullen via persoonlijke brieven en/of gesprekken moeten worden aangezocht met inschakeling van vertrouwenspersonen. Zij zullen bereid gevonden moeten worden als vaste of als incidentele medewerkers op te treden. De vaste medewerkers moeten bereid zijn zelf mede de vorming te ondergaan en in het centrum worden geïntegreerd.

5. Bibliotheek en documentatie.

Een bibliotheek betreffende geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie en aanverwante onderwerpen is onmisbaar in het centrum. Tevens dient de nodige aandacht te worden besteed aan documentatie van tijdschriftartikelen, krantenberichten, e.d. Een en ander ter bevordering van de studie m.b.t. de onderwerpen in het werkprogramma genoemd.

6. Adviezen aan derden.

Deze adviezen kunnen bestaan uit:

- a. gevraagde adviezen,
- b. ongevraagde adviezen.

Deze adviezen kunnen betrekking hebben zowel op de planning als op de uitvoering van acties. Zij worden gegeven zowel in het belang van het centrum als van de acties. Goed opgezette acties immers komen niet alleen de bedoeling van deze acties ten goede, doch uiteindelijk ook het centrum.

7. Reünies.

Reünies van geschoolde vrijwilligers zullen regelmatig plaatsvinden, zowel ten behoeve van de versterking van het onderling contact der vrijwilligers en de rascholing, alsmede ter voorkoming van een ver-

-
- 1) zonder financiële of politieke voordelen na te streven.
  - 2) Specifieke training, b.v. voor hulp in ontwikkelingslanden, vindt in het centrum niet plaats. Daarvoor bestaan andere instituten, waarmee het centrum nauw contact onderhoudt. Daarentegen zal door het centrum wel algemene voorlichting over hulpverlening in ontwikkelingslanden worden gegeven.
  - 3) op te vatten als een geweldloze Gideonsbende (Richteren 6 en 7).

starring van de opleiding op het centrum.

8. Onderhouden van contacten met andere centra, organisaties en instituten.

Contact dient te worden onderhouden met:

- a. vormings- en trainingscentra voor geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie in het buitenland,
- b. kerkelijke en andere vormingscentra, welke niet specifiek op het terrein van de geweldloosheid staan,
- c. vredesorganisaties, die het centrum willen steunen,
- d. wetenschappelijke researchcentra m.b.t. het vraagstuk van oorlog en vrede.

Deze contacten kunnen worden onderhouden door brieven, uitwisselen van ideeën en programma's, bijwonen van conferenties, opzetten van gezamenlijke acties, e.d.

9. Publicaties.

Regelmatig en/of incidenteel zullen publicaties door het centrum worden uitgegeven, dit kan geschieden in de vorm van boeken, rapporten, brochures e.d. en/of door het verspreiden van een berichtenblad.

V. ORGANISATIE EN ACCOMODATIE.

Bij een poging tot omschrijving van de organisatie dient men onderscheid te maken in:

- a. uitbouwperiode,
- b. aanlooperperiode.

ad a. Als uiteindelijk na te streven organisatievorm en accommodatie moet - voorzover thans is te overzien - een eigen vormingscentrum worden beschouwd in de vorm van een gebouw met moderne accommodatie en een fulltime staf.

Rondom het gebouw dient een behoorlijke eigen ruimte aanwezig te zijn voor praktische oefeningen, sport en spel.

Een volledige opleiding van ongeveer 6 maanden zal die gevormde en getrainde voortrekkers moeten leveren, die de leiding op zich kunnen nemen voor het organiseren van, indien nodig, diverse geweldloze acties in de samenleving op plaatselijk, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Met nadruk moge hier nog eens worden gesteld, dat daarbij hulpacties in welke vorm ook, centraal staan. Verzetsacties zullen alleen worden toegepast in uiterste gevallen, wanneer hulpacties geen of onvoldoende mogelijkheden bieden.

Daarnaast kunnen, zoals gezegd, ook kortere opleidingen plaatsvinden

ad b. Aangezien het niet mogelijk is op korte termijn de situatie onder a te realiseren - daartoe ontbreken de financiën en de docenten - zal begonnen moeten worden met weekend-cursussen en vakantie-cursussen in bestaande localiteiten, zoals het Quakercentrum in Amsterdam en zo mogelijk in bestaande vormingscentra. Deze weekend-cursussen kunnen worden aangekondigd in de verschillende bladen.

Een stichting onafhankelijk van iedere religieuze, politieke en vredesorganisatie, is de beste organisatievorm. Aan een stichtingsbestuur van ten hoogste 9 personen is de directie van het centrum verantwoording schuldig.

VI. FINANCIEN

Het verkrijgen van de benodigde financiën is geen eenvoudige zaak. Aangezien het gewenst is, dat het centrum stap voor stap wordt gerealiseerd - dit ter voorkoming van een te snelle en daardoor onevenwichtige groei - zullen in het beginstadium de weekend-bijeenkomsten sober van opzet moeten zijn. De docenten zullen alleen hun reiskosten vergoed krijgen. De cursisten betalen de - zo laag mogelijk te houden - onkosten. Door gebruikmaking van bestaande vormingscentra zullen de kosten laag gehouden kunnen worden.

Het lijkt gewenst, zo spoedig mogelijk nadat is gebleken dat de cursussen in een behoefte voorzien, de bestaande vredesorganisaties en particulieren om financiële steun te vragen. In een later stadium (de uitbouwperiode) komen daarvoor misschien ook kerken, vakverenigingen en het bedrijfsleven in aanmerking. Dat mag evenwel de onafhankelijkheid van het centrum geen schade doen. Tevens is het gewenst een fonds te vormen, waaruit beurzen ter beschikking kunnen worden gesteld voor personen die:

- a. de vorming en training op het centrum willen volgen, doch die daartoe financieel niet in staat zijn,
- b. wetenschappelijke studies willen doen op het gebied van de geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie,
- c. enige tijd in het kader van een internationaal team aan een bepaalde geweldloze actie willen deelnemen, doch daarvoor financieel hulp nodig hebben.

GEHEIM

Bijlage II

Behoort bij schrijven nr. 793.693

<u>Naam</u>	<u>Geb.plaats</u>	<u>Geb.datum</u>	<u>Woonplaats</u>	<u>Functie in</u> <u>Alg.Bestuur</u>	
Evert Adriaan Huisman	[redacted]	[redacted]-23	[redacted]	voorzitter	* lid PSP lid Centrum ter verbrediging van de Vredesgedachte, Nijmegen
Cornelia P. Bootes- Ridder	[redacted]	[redacted]-24	[redacted]	secretaresse (o)	* Lid PSP (comm.buitenland) Quaker
Herman Caspers	[redacted]	[redacted]-45	[redacted]	penningmeester	lid PSP, dienstweigeraar
H. Amptmeyer	[redacted]	[redacted]-42	[redacted]	lid	lid PSP
Hendrik Baarslag	[redacted]	[redacted]-09	[redacted]	lid	lid PSP
Andreas Gerardus Dekker (Pater)	[redacted]	[redacted]-30	[redacted]	lid	lid Ned.afd.bestuur Christelijke Vredes Conferen- tie
Johannes Bernardus Dodenbier (Pater)	[redacted]	[redacted]-04	[redacted]	alleen comm.v.* voorbereiding	Lid Gespreksgroep v.d. Vrede, Zuid-Limburg
Cornelis Hoek	[redacted]	[redacted]-25	[redacted]	lid	* Pol.secr.PSP, ex-dienstweigeraar lid ANVA
Johan Wilhelm Carel Onderstal	[redacted]	[redacted]-21	[redacted]	lid	lid PSP
Jan Ouweltjes	[redacted]	[redacted]-27	[redacted]	lid	* lid PSP
Cornelis le Pair	[redacted]	[redacted]-36	[redacted]	lid	* lid PSP (Partijraad) lid Raad van Advies Comité 1961 v.d.Vrede

* Maakten deel uit van de "Commissie van voorbereiding"

(o) Recentelijk als zodanig
vervangen door J.Ouweltjes

GEHEIM